

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter Ő Császári és Apostoli Királyi Felségének Bécsben, 1913-ik évi január hó 7-én kelt legmagasabb engedélye alapján *Földi* János miniszteri tanácsost, sok éven át teljesített kitűnő szolgálatainak teljes elismerése mellett — saját kérelmére állandó nyugalomba helyezte.

*

Ő cs. és kir. fensége, József főherczeg ur kinevezte *Sikabonyi Gálffy István* herczegprimási főerdőmérnököt erdőtanácsosi ranggal a kistapolcsányi uradalom vezető főtisztjévé és az alsóti s piliscsabai urad. erdők felügyeletével bízta meg.

Ugyancsak erdőtanácsosi ranggal kinevezte *Cistleitner Hugó* urad. főerdőmérnököt a honcztói uradalom vezető főtisztjévé és megbizta a kisjenői és bánkúti erdők felügyeletével.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

Valamennyi m. kir. állami erdőhivatalnak és a beszterezsei m. kir. erdőigazgatóságnak.

101491/I/A/1/1912. földmiv. min. szám. — Az évi csemetekészletek és szükségletek kimutatása tárgyában hozzám eddig felterjesztett jelentésekből tapasztalván azt, hogy egyes állami erdőhivatalok kerületében a jelenleg üzemben tartott állami csemetekertek egyrészt az állami erdőhivatal kezelése alatt álló erdők és kopár területek jelenlegi szükségleteinek fedezésére is elégtelenek, másrészt pedig tapasztalván azt is, hogy egyes állami csemetekerteknél az évenként kiadásra bejelentett facsemeték sem mennyiség, sem pedig minőség tekintetében nem felelnek meg azon kívánalmaknak, amelyeket rendes körülmények között az illető csemetekerttől joggal várni lehet, figyelemmel a csemeteszükségleteknek a kopár, vízmosásos és futóhomokos területek megköltési és befásítási munkálatainak már a legközelebbi jövőben tervezett fokozottabb mérvű teljesítésével kapcsolatos emelkedésére,

szükségesnek látom gondoskodni arról, hogy az e célra szükséges erdei facsemeték a kellő mennyiségben, kifogástalan minőségben és lehetőleg a befásítandó területek közvetlen közelében a kellő időben rendelkezésre álljanak.

Ebből folyólag utasítom tehát a Czimet, hogy a kerületében ez időszerint üzemben tartott állami csemetekerteket gondos körültekintéssel vizsgálja meg és tegyen hozzám jelentést arról, hogy azok jelenlegi állapotukban, talajukat és elhelyezésüket tekintve, elegendők-e arra, hogy azokban a már hatóságilag végérvényesen kijelölt és a még ezután kijelölendő kopár, vizmosásos és futóhomokos területeknek, ide értve a kerületében levő, de állami kezelés alatt nem álló magánkopárokat is, valamint az állami kezelés alatt álló erdők vágásainak és tisztásainak befásításához szükséges erdei facsemetéket, a célnak megfelelő kifogástalan minőségben — elegendő mennyiségben — a csemeték költséges csomagolásának és az eredményre káros messzebb vidékre való szállításának mellőzése mellett, huzamosabb ideig termelni lehessen.

Az évi szükségletek számbavételénél különös figyelmet kívánok fordítani arra, hogy az esedékes fásítási munkálatok, az eredményt első sorban biztosító megfelelő fanemű és kifogástalan minőségű erőteljes facsemetékek legyenek végezhetők; a számtáznál tehát súlyt kell helyezni arra, hogy az állami csemetekertekben a beerdősítendő területek termőhelyi viszonyainak megfelelően megválasztott lombfanemekből adott viszonyokhoz képest legalkalmasabb egy-, vagy kétéves magági facsemeték, a túlevelű fanemekből pedig lehetőleg minden alkalommal egy-két éven át iskolázott erőteljes facsemeték álljanak a kellő mennyiségben rendelkezésre.

Azon esetben, ha a Czim arról győződne meg, hogy a meglévő állami csemetekertek egyik-másika akár fekvése, akár talajösszetétele, akár pedig a talajnak a hosszabb ideig tartó használat következtében megállapítható kimerültsége miatt a kitűzött célnak tartamosabb ideig meg nem felelne, vagy pedig ha a meglévő kertek a fentiek szerint megállapított csemeteszükségletek állandó fedezésére elégteleneknek bizonyulnának és végül, ha a különben megfelelő csemetekertekből a termelt facsemetéket rendeltetésük helyére csomagolás mellőzésével elszállítani nem lehetne, tegyen

hozzám sürgős előterjesztést a meg nem felelő régibb állami csemetekertek egészben vagy részben leendő beszüntetése és az azok helyett vagy ezeken felül még szükséges újabb csemetekertek megtelepítése iránt.

Az ujonnan megtelepitendő állami csemetekertek helyének megválasztásánál első sorban figyelembe venni kívánom azt az elvet, hogy a csemetekertek, ahol csak lehetséges, mindenütt a beerdősítendő területek közvetlen közelében telepíttessenek meg, hogy az azokban termelt facsemeték kiszedésük után azonnal végleges rendeltetési helyükre legyenek kiültethetők anélkül, hogy azokat csomagolni, hosszabb ideig elvermelve tartani, vagy távolabb vidékre elszállítani kellene. E végből figyelmeztetem a Czimet, hogy a szükségletek fedezésére szükséges újabb csemetekertek megtelepítésénél a központi nagyobb állami csemetekertek berendezésének tervét lehetőleg mellőzze és ezek helyett az erdősítendő területek fekvése szerint a szükséghez képest kisebb csemetekertek berendezését tervezze az alábbiak figyelembe vétele mellett.

A kopár stb. területek befásításához szükséges csemetekertek, amennyiben az a helyi viszonyok között lehetséges, a fásításra kijelölt kopár területeknek erre alkalmas részein telepítendőek meg olyan kiterjedésben, hogy az o't berendezett csemetekert az illető területnek és a közvetlen közelben lévő egyéb kopár területeknek befásításához szükséges csemetéket megfelelő mennyiségben bőségben szolgáltatthassa.

A vízmosások befásításához szükséges csemeték nevelése céljából berendezendő csemetekertek mellett, ahol a vízmosások megkötésénél rőzsefonásokra és sövénygátakra is szükség van és az ehhez szükséges anyag a munkálatok helyének közelében könnyen beszerezhető nem volna, gondoskodni kell egyidejűleg megfelelő fűztelepek berendezéséről is, amelyekben a partbiztosítási munkálatokhoz és fenékgátakhoz szükséges rőzsemennyiség és fűzdugvány megfelelő minőségben termelhető legyen.

Ha magán a fásítandó területen megfelelő terület hiánya, vagy egyéb számottevő körülmény miatt a szükséges csemetekertet (fűztelepet) berendezni nem lehetne, azt lehetőleg a fásítandó terület közelében kiszemelt más megfelelő területen, esetleg a hozzá legközelebb fekvő község belterületén kibérlendő egyik, vagy szükség

esetén több, erre alkalmas kellően elkerített belsőséget képező házikertben kell berendezni. Miután pedig a csemetekerteknek ilyen szétosztása mellett a csemetekerti munkálatok közvetlen vezetése a kezelő erdőtisztek munkaerejét meghaladó teendőkké jár, a kezelő erdőtisztek székhelyétől távolabb fekvő ilyen csemetekerteknek telepítési és fentartási munkálatai és őrzése az 1911. évi 35203. számú körrendeletem *F)* pontja szerint a Czim kerületében alkalmazandó állami erdőőrök lakhelyén — ezekre, a többi helyeken pedig, megfelelő díjazás mellett, a vármegyé — vagy az egyes birtokosok által alkalmazott erdőőrökre és illetőleg az e célra kiválasztott egyes értelmesebb és a munkálatok mikénti teljesítésére a kezelő erdőtiszt vagy az állami erdőőrök által előzetesen kellően kioktatott földmivesekre lesz legcélszerűbben bízható, ezek ellenőrzésével pedig az illető községnek egyik megbízhatónak ismert lakosa (lelkész, tanító, jegyző, esetleg a községi bíró stb.) volna megfelelő tiszteletdíj kilátásba helyezése mellett megbízható oly módon, hogy a csemetekerti munkálatok közvetlen vezetésével megbízott erdőőrök és illetőleg más egyének fogadják fel a kellő időben a szükséges munkásokat és végeztetik közvetlen felügyeletük alatt az esedékes munkálatokat, ezek állítják össze az időnként foglalkoztatott munkások által kiérdemelt munkabérekre vonatkozó napszámbérjegyzégeket és azokat a bérfizetésre kijelölt napokon, rendszeren minden hét végén, a munkálatok megtörténtének igazolása végett az ellenőrzésükkel megbízott egyénnek mutatják be, akik a munka megtörténtét és a foglalkoztatott munkások számát magára a bérjegyzékre rávezetendő záradékban igazolják.

A munkavezetéssel megbízott egyének a csemetekertben időnként foganasított munkálatok első napján jelentést kötelesek tenni a kezelő erdőtisztnak a munkálatok megkezdéséről és a befogadott munkások számáról, továbbá a legközelebbi bérfizetésre kitűzött napon kifizetendő munkabérek előre látható összegéről. A kezelő erdőtiszt, ha erre ideje van, a bérjegyzékek szerint érdembe hozott munkabéreket vagy maga fizetné ki közvetlenül a foglalkoztatott munkásoknak, vagy pedig, ha egyéb szolgálati elfoglaltsága mellett a számadó erdőtiszt erre időt nem szakíthat, az érdembe hozott munkabérek összegét a kifizetés teljesítése

végett az illető községi előjárásának küldi meg mindenkor olyan időben, hogy a szükséges pénzösszeg a bérfizetésre kitűzött időre oda megérkezessen. A községi előjárás az ekként rendelkezésre bocsátott pénzösszezből a csemetekerti munkavezető által kiállított és az ennek ellenőrzésével megbízott egyén igazoló záradékával ellátott bérjegyzékek alapján az érdembe hozott munkabérek az egyes munkásoknak közvetlenül kifizetvén, a kifizetés megtörténtét a bérjegyzéken igazolja, a rendelkezésére bocsátott pénzösszezből esetleg fenmaradt részletet az illetékes m. kir. járási erdőgondnokságnak visszaküldi, a kifizetett bérjegyzéket pedig a csemetekert munkavezetőjének adja át, aki azt a számadáshoz leendő csatolás végett azonnal megküldi a számadó erdőtisztnek.

Ezzel kapcsolatban felhívom a m. kir. állami erdőhivatalt, hogy a kerületébe tartozó járási főszolgabirákat esetről-esetre keresse meg az iránt, hogy az illető községek előjárásait utasítsák arra, hogy azok a kezelő m. kir. járási erdőtisztnek megkeresésére a csemetekerti munkabérek időnkénti kifizetését a fennebb előadott módon akadálytalanul teljesítsék.

Az állami kezelésbe vett községi stb. erdők vágásainak és tisztásainak üzemterv szerint előirt felújításához szükséges erdei facsemeték termelése a birtokosok feladatát képezvén, ezek birtokosai nem tarthatnak törvényes alapon igényt arra, hogy csemete-szükségletüket, amint az eddigelé a legnagyobb részben történt, az állam termelje és bocsássa díjtalanul rendelkezésükre. Felhívom ennél fogva az állami erdőhivatalt, miszerint gondoskodjék fokozatosan arról, hogy a kezelése alatt álló erdőkben az évi vágásterületek felújításához és az erdősitésre előirt tisztás területeknek az üzemtervekben előirt befásításhoz szükséges facsemeték a birtokosok által megtelepítendő egyszerű csemetekertekben, a helyszínen rendelkezésre álljanak oly módon, hogy az állami csemetekertek az ilyen célokra szükséges facsemeték kiszolgáltatása alól — méltánylást érdemlő körülmények kivételével — minél előbb mentesítve legyenek.

E célra a már szerzett tapasztalatok szerint legcélszerűbbnek tartom az egyes erdők utolsó évi vágásterületein kisebb vándor csemetekertek megtelepítését, melyek könnyű munkával és aránylag csekély költséggel elérhetővé teszik azt a célt, hogy minden

birtokos az erdősítés helyén rendelkezze a szükséges megfelelő minőségű facsemetével, mely a csemetekertből közvetlenül rendeltetése helyére kerülve, megfelelő munka mellett a fásítás sikerét összehasonlíthatatlanul jobban biztosítaná a sokszor távolabb vidékről nagyobb költséggel elszállított facsemetékkel foganatossított ültetéseknél.

Az ilyen vándor-csemetekertek munkálatainak vezetése a birtokosok által alkalmazott képesített erdőőrökre vagy ezek hiányában a járási erdőőrök közvetlen felügyelete alatt az egyes birtokokon alkalmazott erdőszolgákra, erdőgazdákra stb. bízandó, akik az ezen csemetekertekben esedékes munkálatokat a kezelő erdőtisztől vagy az altisztól nyert előzetes utasítás szerint a birtokos által rendelkezésükre bocsátott munkaerővel végeztetnék. Bár a vágásterületeknek az üzemtervekben előírt felújításához szükséges facsemeték előállításáról minden esetben az érdekelt birtokosoknak teljesen saját erejéből kellene gondoskodnia, kivételes esetekben, amidőn azt az erdősítési munkálatoknak az erdő jövedelmével szemben aránytalanul nagy költségei, vagy a birtokos szorult anyagi helyzete indokoltá teszik, nem zárkozom el továbbra sem az elől, hogy a támogatásra rászorult birtokosokat a szükséges facsemeték nevelésében anyagilag is segítse oly módon, hogy méltánylást igénylő esetekben az állami erdőhivatalnak hozzám felterjesztendő javaslatai alapján a csemetekertek bevetéséhez szükséghez vetőmagot állami költségen bocsátom a Czím útján rendelkezükre, a csemetekerti munkálatok vezetésével megbízott közegeknek pedig az elért siker arányában megfelelő pénzjutalmat helyezek kilátásba. Utasítom tehát a Czimet, hogy a kezelése alatt álló állami csemetekertek költségelőirányzatainak beterjesztésével egyidejűleg, de külön felterjesztendő jelentésben tegyen hozzám javaslatot a fentiek szerint méltánylást igénylő esetekben az egyes birtokosok által üzemben tartandó vándorcsemetekertek állami segítése tárgyában és terjessze fel egyidejűleg a részletes előirányzatot és állami segély gyanánt kiosztandó erdei vetőmagvak beszerzési költségeiről és tegyen előterjesztést az ily csemetekertek munkálatainak vezetésével megbízott egyének részére nyújtandó pénzbeli jutalmak összegének megállapítására nézve is.

Tájékoztatóul megjegyzem, hogy addig is, míg a birtokosok által megtelepítendő csemetekertekből a szükséges facsemeték megfelelő minőségben előállíthatók lesznek — a vágások felújításához szükséges facsemetéket az eddigi módozatok szerint továbbra is az állami csemetekertekből fogom a birtokosok rendelkezésére bocsátani.

Figyelmeztetem továbbá a Czimet, miszerint kiváló súlyt helyezek arra, hogy a kerületében hatóságilag kijelölt összes kopár, vizmosásos és futóhomokos területeken — tehát nemcsak az állami kezelés alatt álló, hanem az állami kezelésbe nem vett magánkopárokon is — állami támogatással végzendő fásításokhoz, valamint a kerületében fekvő állami kezelésbe vett községi stb. erdők vágásainak felújításához szükséges megfelelő fajú és kora facsemeték a Czim kerületében berendezett állami és a birtokosok által fentartandó csemetekertekben a kellő mennyiségben és kifogástalan minőségben állandóan rendelkezésre álljanak és így a szükséges csemetéknek más kerületből való odaszállítása elkerülhető legyen. Erről gondoskodni elsősorban a hivatal főnökének kötelessége lesz és amennyiben a legközelebbi három év letelte után kerületének évi csemeteszükséglete rendkívüli körülmények (elemi csapások stb) által indokolt eseteket kivéve, a kerületében fentartott csemetekertekből állandóan fedezhető nem lesz, a mulasztásért elsősorban a hivatal főnökét fogom felelősségre vonni.

Az évi csemeteszükségletek előállításának biztosításával kapcsolatban egyszerűsíteni kívánom a csemetekiosztás körül eddig követett eljárást is, és ez okból az állami erdei facsemetekertek kiültethető facsemetekészleteinek kiosztását a kir. erdőfelügyelőség és a m. kir. állami erdőhivatal által tartandó értekezletre bízom, mire nézve rendelem a következőket.

1. A kincstári erdőket kezelő m. kir. erdőigazgatóságok, m. kir. főerdőhivatalok és erdőhivatalok a kopárok befásításának céljaira berendezett csemetekertjük készleteit és ezen felül a kincstári célokra fentartott többi csemetekertjeiknek kiültetésre alkalmas feleslegét, továbbá a m. kir. erdőőri szakiskolák a kezelésük alatt álló erdei facsemetekerteknek saját szükségletükön felül megmaradt készletfeleslegeit ezentul nem

hozzám jelentik be, hanem kötelesek azokat az őszi kiosztást illetőleg minden év *julius havának 31-éig*, a tavaszi kiosztást illetőleg pedig minden év *november 30-ik* napjáig azon m. kir. állami erdőhivattal csemetekertenként elkülönítve részletes kimutatásban közölni, amelynek kerületében az illető csemetekertek fekszenek.

Megjegyzem azonban itt, hogy a selyemtenyésztési célokra szükséges szederfacsemeték nevelése céljából berendezett állami szederfacsemetekertek készletei, nem lesznek a m. kir. állami erdőhivataloknak kimutatandók, hanem ezek az eddigi gyakorlat szerint továbbra is a szekszárdi m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőség rendelkezésére bocsátandók.

Hasonlóképen nem lesznek a m. kir. állami erdőhivatalokkal közlendők a m. kir. erdőőri szakiskolák által a folyó évi 33666. sz. alatt kiadott rendeletem értelmében a méhészet fejlesztésének elősegítése érdekében termelt lombfásuhángok sem, amelyeket további rendelkezés végett ezentul is közvetlenül hozzám kell minden év *január és szeptember havának elsejéig* bejelenteni.

2. A m. kir. járási erdőgondnokságok kötelesek:

- a) kimutatni az e célra eddig is használt „A” jelű kimutatásban a kezelésük alatt álló csemetekertek kiültethető készleteit;
- b) kötelesek továbbá a kezelésük alá tartozó erdők és kopár területek birtokosainak meghallgatása után — akiktől írásbeli nyilatkozatokat kell venniök arra nézve, hogy a csemetéket elfogadják, kiváltják és elültetik, — megállapítani a kerületükbe szükséges facsemeték mennyiségét és azt a facsemeteszükségletek bejelentésénél eddig is használt „B” és „C” jelű kimutatásokba összefoglalni.

A m. kir. járási erdőgondnokságok az ily módon összeállított csemetekészleti és csemeteszükségleti kimutatásokat, aszerint, amint az erdősítés ősszel vagy tavasszal terveztetik, legkésőbb minden év *julius 31-ig*, illetőleg *november 30-ig* kötelesek a felettes m. kir. állami erdőhivatalokhoz betérjeszteni.

3. A kir. erdőfelügyelőségek az erdei facsemeték admányozása iránt hozzájuk, az eddigi eljárás szerint az évről-évre kiadandó, erre vonatkozó hirdetményben megállapított határideig benyújtott kérvényeket beérkezésük után kötelesek azonnal gondosan átvizsgálni és ha azokban esetleg félreértésre okot szolgáltatatható külö-

nös kikötéseket, vagy nem kellően világos részeket találnak, a birtokossal késedelem nélkül érintkezésbe lépve, az esetleges félreértésre szolgáltatatható kérdéseket rövid úton a legegyszerűbb eljárással tisztázní.

A kir. erdőfelügyelőségek a hozzájuk beérkezett kérvények alapján m. kir. állami erdőhivatali kerületenként csoportosítva

a) összeírják a kerületükben hatóságilag kijelölt kopár stb. területeknek facsemeteszükségletét,

b) jegyzékbe veszik az egyes birtokosok által kérelmezett azon facsemeteszükségleteket, amelyeket egyesek olyan önként befásítani tevezett birtokukra kérnek, amelyek a fásítandó kopár területek közé hatóságilag kijelölve ugyan nem lettek, de amelyeknek befásítása közgazdasági szempontból kívánatosnak látszik; végül

c) összeírják az állami kezelés alatt nem álló erdők vágásainak felujtásához és egyéb fásítási célokra kért facsemetéket.

Az ekként összeírt csemeteszükségleteket a kir. erdőfelügyelőség az érdekelt m. kir. állami erdőhivatalokkal évenként legkésőbb július 31-ig és illetőleg november 30-ig közölni tartozik.

4. A m. kir. állami erdőhivatalok a fentebbi 1. és 2a pontokban említett adatok alapján megállapítják a kerületeikben rendelkezésre álló összes kiosztható csemeték készletét, megállapítják továbbá a 2b és 3. pontokban foglalt adatok alapján az összes szükségleteket és azután a kir. erdőfelügyelőséggel együttesen intézkednek az 5. pontban foglaltak figyelembevételével a csemeték kiosztása iránt, még pedig az őszi kiosztást illetőleg legkésőbb minden év augusztus 15-ig, a tavaszi kiosztási illetőleg pedig legkésőbb december 15-ig.

5. Az állami csemetekertek készleteinek kiosztásánál a következő sorrendet kell betartani:

A rendelkezésre álló kiültetésre alkalmas készletből

a) elsősorban az állami kezelés alatt álló kopár területeknek,

b) a hatóságilag kijelölt állami kezelés alatt nem álló kopároknak facsemeteszükségeit szolgáltatandók ki. Az ezek után megmaradó készletből

c) a magánerdőbirtokosoknak a kir. erdőfelügyelőséghez benyújtott kérelmei alapján a fenti 3b pontban említett kopárok beültetésére szükséges facsemeték adandók ki.

Ezen szükséglet fedezése után

d) az állami kezelésbe vett községi stb. erdők vágásainak felújításához szükséges facsemeték adandók ki. Végül

e) ha a fenti *a)*—*d)* pontok alatt részletezett szükségletek ki-elégítése után még készletfelesleg mutatkozik, előjegyzésbe veendő az állami kezelés alatt nem álló magánerdők vágásterületeinek felújítására és a magánbirtokosoknak a fenti *c)* pont alá nem sorozható egyéb területeinek befásítására kért facsemetemennyiség.

A facsemeték kiszolgáltatásának feltételeit további rendelkezésig következőleg állapítom meg:

a) Az állami kezelés alatt álló kopár stb. területeknek, továbbá

b) a hatóságilag kijelölt állami kezelés alatt nem álló magánkopároknak befásításához szükséges facsemeték, ha azok a csemetekertekben vétetnek át, teljesen díjmentesen szolgáltatandók ki, ha pedig vasuton szállítandók el, becsomagolva és a felvevő vasuti állomásra szállítva ingyen adandók ki, a vasuti szállítási költség azonban rendszerint az érdekelt birtokos terhére utalandó át.

Kivételesen kisbirtokosok részére, amennyiben a kir. erdőfelügyelő vagy a m. kir. állami erdőhivatal igazolhatja, hogy a folyamodót a vasuti szállítási költség is, anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelné, a csemeték a beerdősítendő kopár terület-hez legközelebb fekvő utolsó vasuti állomásra bérmentesen szállítandók el.

c) A hatóságilag még ki nem jelölt, de közgazdasági szempontból befásítandó magánkopárookra és ezen kívül

d) az állami kezelés alatt álló erdők vágásainak felújításához szükséges facsemeték, ha azok a csemetekertekben vétetnek át, a földből kiszedve csomagolás nélkül ingyen adandók ki, ha azonban vasuton való szállításuk kívántatik, a csomagolásért és a felvevő vasuti állomásig való szállításukért 1000 darabonként 1 K-val számítandó kezelési költség utánvételezése mellett bérmentetlenül szállítandók el.

e) Az állami kezelés alatt nem álló erdők vágásainak felújításához és más fásítási célokra kiszolgáltatott facsemetéknél, ha azok a csemetekertben csomagolás nélkül vétetnek át, a birtokosok

a facsetetéknek általam időnként megállapított és a facseteték adományozása tárgyában évenként kibocsátandó hirdetményekben közzétett átlagos termelési költségét, — vasuti szállítás esetén pedig ezen felül még az 1000 darabonként 1 koronával számítandó csomagolási és vasutig szállítási költségeket is megtéríteni tartoznak, amelyek tőlük utánvétellel szedetnek be, a szállítmány pedig bérmentelenül adandó fel.

A facseteték kiszolgáltatásának a fentiek szerint megállapított sorrendjétől és azok kiadásának feltételeitől eltérni csak különös méltánylást érdemlő kivételes esetekben és az erre vonatkozó engedélyem előzetes kikérése mellett lehet.

6. A m. kir. állami erdőhivatalok a rendelkezésre álló készletek felosztása tárgyában a kir. erdőfelügyelőséggel történt megállapodás után az összegyűjtött adatokból az idecsatolt minta szerint szerkesztendő. „E” jelű kimutatást állítják össze, amelyben a 6. folyó szám alatt kimutatott, máshová kiosztható nagyobb méretű fenyőfacseteteket és lombfasuhángokat illetőleg a kimutatás 7. folyó száma alatt fanemenként elkülönítve feltüntetendők azok kora és átlagos méretei is.

Az állami erdőhivatalok a kerületük facsetetekészletét és szükségletét fellüntetendő ezen sommázatos kimutatást legkésőbb minden év *szeptember havának 1-én*, illetőleg *december havának 20-án*, postára téve hozzám felterjeszteni kötelesek. Az e tárgyban tett jelentéshez a m. kir. járási erdőgondnokságok által beterjesztett, illetőleg a kir. erdőfelügyelőségek által összeállított részletes kimutatásokat, amelyekre a facseteték szétosztásánál az állami erdőhivatalnak van szüksége, nem kell mellékelni.

7. Az állami erdőhivatalok:

a) az állami kezelés alatt álló kopárookra,
b) a hatóságilag kijelölt magánkopárokra, valamint
c) a hatóságilag ki nem jelölt, de közigazdasági érdekből befásítandó magánkopárookra — és végül

d) az állami kezelésbe vett községi stb. erdők vágásainak felújítására szükséges facseteték kiosztása iránt, amennyiben azok az „E” kimutatás 1. folyó száma alatt foglalt adatok szerint rendelkezésére álló készletből fedezhetők, minden további felhatalmazásom nélkül saját hatáskörükben intézkedhetnek.

A fenti kimutatás 4. folyószáma alatt feltüntetett és az állami kezelés alatt nem álló magánerdők vágásainak felújításához és egyéb fásításokra előjegyzett fecsemeték kiszolgáltatása azonban egyelőre intézkedéséig függőben tartandó, de azon esetben, ha az állami erdőhivatal az „E” kimutatásnak az előírt időben történt felterjesztése után legkésőbb 30 napon belül ezekre vonatkozólag tölem más irányu rendelkezést nem kapott, ezen idő leteltével saját hatáskörében intézkedhetik ezeknek kiszolgáltatása iránt is.

Azon esetben pedig, ha a m. kir. járási erdőgondnokságok jelentéseiben kimutatott és a kir. erdőfelügyelőséghez beérkezett kérvények szerint megállapított szükséglet az erdőhivatal keretében fentartott állami csemetekertekben rendelkezésre álló készletből teljesen fedezhető nem volna, az „E” kimutatás 1., folyószáma alatt feltüntetett készletek a fennebb előírt sorrend betartása mellett osztandók ki elsősorban az ezen kimutatás 2. folyószáma alatt az a), b), c) és d) pontok szerint részletezett szükségletek fedezésére, az ezek után fenmaradó felesleg pedig a kimutatás 4. folyószáma alatt kimutatott egyéb szükségletek részbeni fedezésére jegyzendő elő, az idevonatkozó kérvények beérkeztenek sorrendje szerint.

A kimutatás 2. folyószáma alatt kimutatott szükségletekkel szemben mutakozó esetleges hiányokat a rendelkezésre álló készlethez képest a más állami erdőhivatalok kezelése alatt álló legközelebbi csemetekertek készletfeleslegeiből fogom az állami erdőhivatal részére kiutalványozni és ezzel egyidejűleg értesíteni fogom a kir. erdőfelügyelőséget arról is, hogy a kimutatás 4. pontja alatt előjegyzett szükségletük fedezésére az érdekelt magánbirtokosok melyik a m. kir. állami erdőhivatal készletéből találhatnak fedezetet.

8. A facsemeték kiadása körül követendő eljárásra nézve a következők tartandók szem előtt:

a) A m. kir. állami erdőhivatalok a csemetekészletek felosztása tárgyában történt megállapodást követő 8 napon belül intézkedni tartoznak az iránt, hogy a facsemeték elosztásáról ugy a csemetekerteket kezelő m. kir. járási erdőgondnokságok és illetőleg a csemetekészleteket bejelentő kincstári hatóságok vagy az erdőőri szakiskolák, mint az érdekelt birtokosok is megfelelően értesíttessenek

E végből a m. kir. állami erdőhivatalok a csatolt űrlapokból megfelelő példány elküldése mellett, részletes kimutatáson értesíteni tartoznak a csemetekészletekkel rendelkező kincstári erdőhatóságokat, illetőleg erdőőri szakiskolát vagy az alájuk rendelt m. kir. járási erdőgondnokságokat, hogy az „E” jelű kimutatás 2. folyószámának *a)* és *d)* pontja alá tartozó állami kezelés alatt álló birtokokat illetőleg melyik m. kir. járási erdőgondnokság kerületébe, mennyi facsemete és minő feltételek mellett szállítandó el az illető m. kir. járási erdőgondnokságtól veendő részletes feltételek szerint, továbbá, hogy ezen kimutatás 2. pontjának *b)* és *c)* pontja alatt érdekelt magánbirtokosok részére kinek-kinek mennyi facsemete és minő feltételek mellett osztandó ki, értesítvén egyidejűleg az alájuk rendelt m. kir. járási erdőgondnokságokat arról is, hogy a kerületükben állami kezelés alatt álló kopárokra, illetőleg vágásterületekre szükséges facsemetéket melyik állami csemetekertből fogják megkapni.

b) A kincstári erdőhatóságok és m. kir. erdőőri szakiskolák ezen értesítés vétele után az állami kezelés alatt nem álló területek birtokosait a csemeték kiutalványozásáról és annak feltételeiről a rendelkezésükre bocsátott és általuk pontosan kitöltendő űrlapokon azonnal értesíteni tartoznak. Ezen űrlapok kitöltése alkalmával az oda nem vonatkozó részek félreértések kikerülése végett minden esetben áthuzandók és az űrlap „Nyilatkozat” oldalán az elszállítandó csemeték után beszédendő költségek a kikötött feltételeknek megfelelően részletezve és összegezve is feltüntetendők.

Az állami kezelés alatt álló kopárterületek és erdők birtokosait, miután ezek a kért csemeték átvétele és kiültetésére vonatkozó kötelező írásbeli nyilatkozatukat a kezelő m. kir. járási erdőgondnokságokhoz a csemeték előjegyzése alkalmával már előzetesen beszolgáltatták és a részükre lefoglalt facsemeték elszállítása iránt a kezelő m. kir. járási erdőgondnokságok fognak intézkedni a kincstári erdőhatóságoknak és illetőleg a m. kir. erdőőri szakiskoláknak külön űrlapon értesíteniök nem kell.

Az értesítésekkel kiküldött nyilatkozatoknak és illetőleg az érdekelt m. kir. járási erdőgondnokságoknak a kezelésük alá tartozó birtokok szükségletének fedezésére kiutalványozott facsemeték⁴ hovászállítására vonatkozó megkereséseinek beérkezte után, h

csak erre nézve az érdekelt birtokosnak, vagy m. kir. járási erdőgondnokságnak külön kifejezett kívánsága nincsen, amelyet, a lehetőséghez képest, figyelembe kell venni, az igénybe vett facsemetéket a szállításra alkalmas idő beálltával azonnal ki kell a csemetekertben szolgáltatni, illetőleg gondosan becsomagolva a kapott czimekre irányítva vasutra kell feladni.

c) A m. kir. járási erdőgondnokságok a facsemeték szélesztására vonatkozó értesítés vétele után a kezelésük alatt álló erdők és kopár területek birtokosait a csemeték adományozásáról és annak feltételeiről azonnal értesíteni tartoznak, tudatván velük egyidejűleg azt is, hogy a csemetéket melyik csemetekertből fogják kapni és intézkedniök kell egyuttal a kezelésük alatt álló állami csemetekertekből saját kerületükbe kiutalványozott facsemeték elszállításáról is. Tartoznak továbbá az állami kezelés alatt nem álló magánkopárok tulajdonosait a részükre megküldött és a fenti b) pont alatt már előadottak szerint kitöltendő űrlapokon, a nékik kiutalványozott facsemeték mennyiségéről és a megállapított feltételekről szintén késedelem nélkül értesíteni és az aláírt nyilatkozatoknak visszaérkezte, illetőleg a társ-járási erdőgondnokságoknak az oda kiutalványozott facsemeték elszállítása tárgyában hozzájuk intézett megkereséseinek vétele után kötelesek a kiutalványozott és igénybe vett facsemetéknek elszállítása iránt a fent előadottak szerint intézkedni.

d) A m. kir. járási erdőgondnokságok abban az esetben, ha a kezelésük alatt álló birtokoknak szükségletét egészen vagy részben nem a kezelésük alatt álló, hanem más állami csemetekertből kapják, az erre vonatkozó értesítés vétele után tartoznak a kiszolgáltató facsemeték részletes jegyzékét késedelem nélkül megküldeni annak a m. kir. kincstári erdőhatóságnak, illetőleg m. kir. erdőőri szakiskolának, vagy járási erdőgondnokságnak, amelynek kezelése alatt álló csemetekertből lesz a kerületbe szükséges facsemetemennyiség kiadandó; megjelölván egyidejűleg azt is, hogy a kiutalványozott facsemetékért melyik birtokos fog az illető csemetekertbe kocsit küldeni és melyek részére lesznek azok vasuton elszállítandók, ez utóbbiakat illetőleg közölni kell egyidejűleg a pontos czimeket is, az utolsó vasuti állomás megjelölésével, amelyekre irányítva a facsemeték elszállítandók lesznek.

e) Olyan esetekben, amidőn az állami erdőhivatal rendelkezésére álló készletekből az állami erdőhivatalnak az „E” kimutatás 2. folyószámának a)–d) pontjai alatt kimutatott saját szükséglete sem fedezhető teljesen, a mutatkozó hiányokat a legközelebbi más állami erdőhivataloknál mutatkozó készletfeleslegekből fogom a rendelkezésre álló készlethez képest kiutaltványozni. Az erre vonatkozó rendelet vétele után az az állami erdőhivatal, amely a kiutaltványozott facsemetéket kapja, késedelem nélkül értesíteni tartozik azt az állami erdőhivatalt, melynek azokat kiszolgáltatni kell, hogy a kiutaltványozott facsemetéket kiknek, hová, milyen részletekben és milyen feltételek mellett kell elküldeni.

Az utóbbi m. kir. állami erdőhivatal ezen csemeték szétosztásánál, az érdekeltek értesítésénél és a facsemeték elszállításánál éppen úgy jár el, mintha azok saját kerülete szükségleteinek fedezésére adatnának ki.

f) A kir. erdőfelügyelőséghez beérkezett kérvények alapján a magánbirtokosok által erdeik vágásterületeinek felújítására és egyéb fásítási célokra előjegyzett facsemeték kiutaltványozásáról az érdekelt birtokosok a facsemetekészletek és szükségletek sommázatos kimutatásának hozzám történt felterjesztésének idejétől számított 30 napon belül a fenti b) pontban előírt módon csak akkor értesíthetők és az előjegyzett facsemeték csak akkor szolgáltatathatók ki, ha az erre vonatkozó felhatalmazásom a m. kir. állami erdőhivatalhoz visszaérkezett, ezen határidő letelte után azonban, ha az állami erdőhivatal facsemetékre vonatkozólag tőlem más irányu rendelkezést nem kapott, a csemeték kiutaltványozásáról szóló értesítések a fent előírt módon ezen kisbirtokosoknak is késedelem nélkül szétküldendők és az ekként előjegyzett facsemeték is akadálytalanul kiadhatók.

g) Abban az esetben, ha a magánbirtokosok által vágásterületeikre vagy egyéb fásításra kérelmezett facsemeték a kir. erdőfelügyelőség kerületébe tartozó állami erdőhivataloknál rendelkezésre álló készletekből megfelelő csemeték hiánya miatt egészben vagy részben előjegyezhetők nem volnának, a kir. erdőfelügyelő a csemeték kiosztása tárgyában megtartott értekezletet követő 8 napon belül tartozik az érdekelt birtokosokat értesíteni arról, hogy az általuk kért facsemeték vagy azoknak egy része

megfelelő készletek hiánya miatt előjegyzésbe vehető nem volt, hogy a kisbirtokosoknak kellő idő álljon rendelkezésükre szükségletüknek máshonnan leendő beszerzése iránt intézkedni.

Hasonló értesítést kell küldeniök az érdekelt birtokosok részére akkor, ha az általuk hozzám beterjesztett „E” jelű kimutatás 4. folyószáma alatt előjegyzésbe vett facseteteket e tárgyban kiadott rendeletemhez képest egészben vagy részben más állami erdőhivatal szükségleteinek fedezésére kell elszállítania.

9. Szigoruan figyelmeztetem a facseteteket kiszolgáltató m. kir. állami erdőhivatalt (kincstári erdőhatóságot és erdőőri szakiskolát), hogy a facseteték bejelentésénél, azok kiemelésénél, kiválogatásánál, csomagolásánál és a az elküldés időszerinti helyes beosztásánál az 1911. évi 22311. számú rendeletemet *és különösen annak második pontját, amely szerint az állam tulajdonát képező csemetekertekből kizárólag csak erőteljes, egészséges és kiültetésre minden tekintetben alkalmas facseteték szolgáltatathatók ki*, a legpontosabban tartsa be és a közreműködő összes alkalmazottakkal is tartassa be:

Ezek után figyelmeztetem az állami erdőhivatalt, hogy :

az állami csemetekertekben nevelt facseteték előállításí költségeinek kiszámítására és bejelentésére vonatkozólag az 1892. évi 72050. szám alatt kiadott körrendelet 3—5. oldalain, valamint az 1904. évi 106218. számú körrendeletben foglaltak ;

a kopárterületek beerdősítése céljaira kiutaltványozott állami facseteték kiszolgáltatásának az illetékes kir. erdőfelügyelőséggel leendő közlését illetőleg az 1903. évi 64139. számú körrendeletben foglaltak ;

az állami csemetekertekre vonatkozó költségvetések egyöntetű összeállítására vonatkozólag az 1904. évi 11206. számú körrendeletben foglaltak ;

az állami csemetekertekben tenyésztendő fanemek helyes megválasztása és a selmeczbányai központi erdészeti kísérleti állomásnak hatósági megvizsgálással való megbízatására vonatkozólag 1904. évi 16.519. számú körrendeletben foglaltak ;

a facseteték kiszedésénél, csomagolásánál és elküldésénél követendő eljárást illetőleg az 1904. évi 18377. és 1911. évi 22311. számú körrendeletben foglaltak ;

az állami csemetekertek fentartási költségeire évenként engedélyezett előlegek felhasználásának időnkénti bejelentésére vonatkozólag az 1904. évi 65488. számú körrendeletben foglaltak;

a csemetekerti költségzámadások összeállítására vonatkozólag az 1808. évi 96672. számú körrendeletben foglaltak;

az állami csemetekertek költségvetéseinek beterjesztésének határidejére nézve pedig az 1910. évi 86586. számú rendeletnek első három bekezdésében foglaltak lesznek ezentul is irányadók.

A fentebbiekben említett „E” jelű kimutatás és a birtokosok értesítésére szolgáló nyomtatványokból megfelelő számú példány megküldése iránt külön fogok intézkedni.

Jelen rendeletem azonnal hatályba lép és ehhez képest az 1913. évi tavaszi szükségletek kiosztásánál már alkalmazandó azzal a különbséggel, hogy a m. kir. állami erdőhivataloknak az „E” jelű kimutatást ezuttal december 20-a helyett január hó 15-ig kell hozzám felterjeszteni.

Budapest, 1912. évi december hó 13-án.

Gr. Serényi s. k.

